

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. – К.: КНЕУ, 2004. – 276 с.

2. Індекс глобальної конкурентоспроможності 2012–2013 // *The global competitiveness report 2012–2013* // <http://www.weforum.org/documents/GCR0809/index.html>.

АНТОН КІНАСЕВИЧ

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Колінець Л. Б.

МІЖНАРОДНА КРИЗА ЗАБОРГОВАНOSTІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Міжнародна криза заборгованості є однією з найбільш серйозних проблем функціонування глобальної фінансово-економічної системи. Кризи зовнішньої заборгованості починаються з того, що країна оголошує про неможливість виплачувати свої зовнішні борги, або неможливість оголошення анулювання свого боргу. Тобто, однією з ознак настання кризи є порушення графіку погашення кредитів, запозичених у інших країнах або світових організаціях. Варто зазначити, що у ролі позичальника зазвичай виступає уряд іноземної держави, тому здійснити чітко визначені санкції до такого позичальника, які б могли застосовуватись до звичайного платника, неможливо. Коли такі порушення відбуваються постійно та неконтрольовано, приймають масовий характер, може виникнути чергова криза зовнішньої заборгованості.

Причиною повторюваності міжнародної кризи заборгованості є бажання уряду-боржника відмовитись від боргу, аби тільки уникнути впливу ресурсів у майбутньому. Як наслідок, збільшення обсягів державної заборгованості на тлі нестабільної економічної ситуації та значних обсягів державних дефіцитів зумовило виникнення боргової кризи [1].

Економічне становище країни внаслідок глобалізації фінансових ринків дедалі більше залежить від зовнішніх джерел, необхідних для покриття дефіциту державного бюджету, внутрішнього інвестування, соціально-економічних реформ. Згідно із прогнозами МВФ, у 2014 р. сума державних боргів десяти найбільш розвинених країн світу зростатиме: з 78% від ВВП у 2007 р. до 120% у 2015р.

Досліджуючи досвід ряду країн, збільшення державних боргових зобов'язань все частіше стають нагальною проблемою для Європи, що потребують швидкого вирішення. У цілому можна виділити ряд факторів, які спричинили боргову кризу в країнах Єврозони, зокрема:

- 1) різниця в рівнях економічного розвитку країн-членів ЄС;
- 2) подання неправдивої інформації про стан державних фінансів;

3) прийняття до Європейського союзу країн, які мали високий рівень державної заборгованості;

4) втрата конкурентних позицій окремих країн, спричинена глобалізацією світових ринків, лібералізацією торгівлі.

Як відомо, згідно з Маастрихтською угодою, державний борг країн, що вступають в Європейський валютний союз та є його членами не повинен перевищувати 60% від ВВП [2]. Проте на сьогодні тільки Австрія та Фінляндія задовольняють даний критерій конвергенції.

Світова практика показала, що способом вирішення права власності на кредити, що надаються суверенним державам боржникам, є введення застави що може перейти у власність кредитора у випадку зупинення виплат по боргу позичальника. В угодах по позиках у середині країни юридично оформлена застава відіграють вагомую роль у підтриманні виплат по боргу і, разом із тим, у зміцненні кредитоспроможності боржника, дозволяючи йому отримувати позику за нижчою відсотковою ставкою. У минулому країнами, що своєчасно сплачували борги, виявлялись ті, чиї кредитори мали можливість накладати арешт на активи боржників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кірєєв О. П. *Міжнародна економіка*. – М.: *Міжнародні відносини*, 2009. – 416 с.

2. *International Monetary Fund [Electronic recourse]*. – *Regime of access* <http://www.imf.org/external/index.htm>.

НАТАЛІЯ КОМАР

ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРНИХ СТРУКТУР: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Кластерні об'єднання, як показує світовий досвід, є однією з найефективніших форм організації інноваційних процесів, вирівнювання соціально-економічного розвитку регіонів, зміцнення конкурентоспроможності та обороноздатності країни, оскільки на ринку конкурують вже не окремі підприємства, а їх сукупність, які скорочують свої витрати завдяки спільній технологічній кооперації компаній. Ідентифікація й визначення переваг потенційного кластеру є різними, оскільки кожна країна має свої національні особливості, можливості, пріоритети економічного зростання, а також певні характеристики, притаманні їй регіонам. Жодна країна не може бути конкурентоздатною у всіх сферах. Саме тому у розвинених країнах міжнародна конкурентоздатність спочатку знаходилася та зміцнювалася в рамках окремих кластерів, оскільки останні дозволяли підвищити ефективність взаємодії держави, приватного сектора, торгових асоціацій, дослідницьких та освітніх установ в інноваційному процесі.